

H. S. néhány példányát, mely fajt eddig csak Bolgár- és Örményországból ismertünk és mely eszerint faunánkra egészen új.

A. Aigner Lajos.

Entomologiai előadások. A kir. m. Természettudományi Társulat állattani osztályának 1907. márcziusi ülésében Csiki Ernő „A bogarak elterjedése a Kárpátokban“ című előadásában Holdhaus a bogaraknak a közép-európai havasokon való elterjedéséről szóló közleményét és különösen a Kárpátokra vonatkozó adatait ismertette, rámutatva arra, hogy a bogaraknak életmódjuk szerint való csoportosítása merőben téves gondolat s a magassági övek megállapítása nem szabatos. — Az áprilisi ülésen Szilády Zoltán „A függélyes elterjedés kérdése, a Retyezát izeltlábú faunájából vett példákkal“ címen a gyér irodalom (Heer, Pagenstecher stb.) bírálata és összefoglalása után saját retyezáti gyűjtéseire tér át, amelyek nagyobbra igazolják az Alpokban eddig szerzett tapasztalatokat, de új irányt óhajtana szabni a további kutatásnak. A régiók felállítása czéltalan és ingatag alapokon álló kísérletezés, amelynél sokkal biztosabb lesz a barometrikus és térképpel is ellenőrzött magassági adatok alapján külön-külön keresni minden faj elterjedésének határait. Ebből következtethetünk azután azoknak eury- vagy stenotermás voltára, beszármazására stb. Végül a jól repülő és nem repülő fajoknak a havasi szelek által való kiválogatódását mutatja ki.

A rovarok egyidejű röpüléséről. A Ribeseknél egynéhányszor tápasztaltam, hogy ha egy időben virágoztak, az *Apis mellifica* került azon Ribeseket, amelyekre az *Anthophorok* szállottak. Figyelemmel kísértem két egymás mellett levő Ribes aurantiumot, ha az egyikre az *Anthophorok* szállottak, a *Polistesek* a másikkra és megfordítva. Ha a *Polistesek* elröpültek, akkor az *Anthophorák* azonnal átröpültek a *Polistesek* helyére. Nevezetes az is, hogy azokra a helyekre, melyeken *Polistesek* voltak, a *Syrphusok* szívesebben szállottak, mint oda, ahol *Anthophorák* voltak. D. E.

A *Papilio Podalirius* hernyóján igen érdekes megfigyelést tettem. Az 1905-év nyarán ugyanis a kökényen, többnyire különálló apróbb bokrokon találtam a kifejlődött hernyót, olykor kettőt is egy hajtáson. Az egyik világos zöld volt, a másik sötétebb zöld, sárga pettyekkel. Mind a kettő egyidőben bábozódott, a világos zöld hernyó bábja zöld volt és belőle rövid idő múlva kikelt az ab. *Zanclaeus*; a másik hernyó sárgás barna bábbá

lett s a lepke belőle csak tavaszkor kelt ki. Pedig mind a kettő kétségtelenül egy anyától származott. *Dahlström Gyula.*

Parnassius Mnemosyne L. új fajváltozatát írta le újabban Stichel H. (Berl. Ent. Zeitsch. 1906. p. 88.) *Athene* név alatt, mely a törzsalakot a var. *nubilosus*-szal köti össze. Felső szárnyának üveges szegélyében 4—5 fehéres foltocska sorával, mely kivált sötét háttér mellett jól látható, de nem oly határozottan, mint a van *nubilosuson*, melyen a foltocskák száma is nagyobb. A fajváltozat typusa Görögországból való, de előfordul Dél-Franziországban és Csehországban is Hazánkban elég gyakori s eddig a var. *nubilosus*nak tartották, melynek helyébe teendő.

A. Aigner Lajos

† **Szedlaczek István és Dählström Gyula**, e két buzgó lelkész, elhunyt 1907. jun. 16 án. illetőleg aug. 13-án. Legközelebb közöljük életrajzukat.

Irodalom.

Lampert, K., Die Grossschmetterlinge und Raupen Mitteleuropas mit besonderer Berücksichtigung der biologischen Verhältnisse. Esslingen, Schreiber. Lief. 1—9.

Az egész munka 95 színes táblán 2000 rajzot és 65 szövegközi ábrát fog tartalmazni. Az egésznek ára 27 korona, tehát aránylag elég jutányos munka lesz, mely nagy súlyt helyez a lepkék morphológiájára, fejlődésére és életmódjára s azt foglalja magában a 9 füzetre terjedő bevezetés. Ennek egyes fejezetei: A rovarok alkata. A lepke alkata: a lepke, a pete, a hernyó, a báb. A lepkék, hernyók és bábok rajzolata; a nedvesség befolyása; a hőmérséklet befolyása; alkalmazkodás (védőszín, mimikry); nemi és időszaki dimorphismus; melanismus és albinismus. A lepkék és hernyók életmódja s a bábállapotot; a hernyók életmódja: a báb. A lepkék és hernyók élettartama, a kitelelés, vándorlások. A lepkék jelentősége a természet háztartásában: haszon és kár; ellenségek és betegségek. A lepkék elterjedése és rendszertana. A lepkék nomenclaturája. A gyűjtés és kikészítés módja. Az egyes fajok leírása igen rövid s az eltérésekre ki nem terjed. Ajánlható a munka oly kezdőknek, kik a magyar nyelvet nem bírják.